

SOSIAALI- JA TERVEYSVALIOKUNNAN MIETINTÖ 2/2006 vp

Hallituksen esitys laeiksi terveydensuojelulain, toimenpiteistä tupakoinnin vähentämiseksi an- netun lain ja kemikaalilain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 25 päivänä lokakuuta 2005 lähettänyt sosiaali- ja terveysvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laeiksi terveydensuojelulain, toimenpiteistä tupakoinnin vähentämiseksi annetun lain ja kemikaalilain muuttamisesta (HE 179/2005 vp).

Lausunto

Eduskunnan päätöksen mukaisesti ympäristövaliokunta on antanut asiasta lausunnon (YmVL 35/2005 vp), joka on otettu tämän mietinnön liitteeksi.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- ylitarkastaja Jari Keinänen, sosiaali- ja terveysministeriö

- ylijohtaja Esko Uusi-Rauva, Elintarvikevirasto
- ylitarkastaja Annette Ekman, Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskus
- ylitarkastaja Eeva Nurmi, Suomen ympäristökeskus SYKE
- sosiaali- ja terveystoimen päällikkö Tuula Taskula, Suomen Kuntaliitto
- puheenjohtaja Simo Järvinen, Kuntien terveystarkastajat ry
- puheenjohtaja Martti Nykänen, Kunnallinen ympäristö- ja terveydenhoitoyhdistys ry
- varapuheenjohtaja Kalle Kallio, Uimahalli- ja kylpylätekninen yhdistys ry
- vesiasianpäällikkö Riku Vahala, Vesi- ja viemärlaitosyhdistys
- puheenjohtaja Leena Panula, Ympäristö- ja terveystekniset ry.

Lisäksi Kuluttajavirasto on antanut kirjallisen lausunnon.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi terveydensuojelulakia, toimenpiteistä tupakoinnin vähentämiseksi annettua lakia ja kemikaalilakia. Lakeihin ehdotetaan lisättäväksi säännös, jonka mukaan Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskuksen tulisi laatia kunnallista ympäristöterveydenhuollon valvontaa ohjaava ympäristöterveydenhuollon valtakunnallinen valvon-

taohjelma. Kunnan tulisi laatia omaa toimintaansa ohjaava ympäristöterveydenhuollon lakien mukaista valvontaa koskeva valvontasuunnitelma, jossa valtakunnallinen valvontaohjelma otetaan huomioon.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi myös säännöksiä, jotka koskevat valvonnasta perittäviä maksuja. Kunnan olisi perittävä toiminnan-

harjoittajalta maksu hyväksymänsä valvontasuunnitelman mukaisista, valvontaviranomaisen suorittamista säännöllisistä tarkastuksista ja näytteenotoista. Muutosten tavoitteena on tehostaa kuntien tekemää ympäristöterveydenhuollon lainsäädännön edellyttämää valvontaa sekä lisätä valvonnasta perittäviä maksuja kunnan ympäristöterveydenhuollon voimavarojen turvaamiseksi.

Terveydensuojelulakiin ehdotetaan lisättäväksi talousvettä toimittavan laitoksen, uimahal-

lin, kylpylän tai vastaavan laitoksen veden laadusta vastaavien henkilöiden pätevyysvaatimuksia ja pätevyyden osoittamista koskeva säännös. Lisäksi terveydensuojelulakiin ehdotetaan lisättäväksi Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskuksen toimivaltaa tarkentavia säännöksiä koskien erityistilanteisiin varautumista sekä ilmoitus- ja tiedonantomenettelyä.

Lait ovat tarkoitetut tulemaan voimaan keväällä 2006.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Yleisperustelut

Hallituksen esityksen tavoitteena on valvontasuunnitelmien avulla lisätä terveydensuojelun, tupakka- ja kemikaalilakien edellyttämän kunnallisen valvonnan tehokkuutta ja laatua. Valtakunnallista ohjausta parannetaan ja yhdenmukaistetaan sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskuksen valvontaohjelmalla, joka laaditaan yhteistyössä muiden ympäristöterveydenhuollon keskusvirastojen kanssa. Lakiehdotusten mukaan valvonnan maksullisuus laajenee kunnallisen ympäristöterveydenhuollon voimavarojen turvaamiseksi. Talousveden ja allasveden laadun turvaamiseksi ja terveysthaintojen ehkäisemiseksi lakiehdotusten tavoitteena on talousvettä toimittavien laitosten, uimahallien ja kylpylöiden henkilöstön asiantuntemuksen kehittäminen. Sosiaali- ja terveysvaliokunta pitää ehdotettuja säännöksiä tarkoituksenmukaisina näiden tavoitteiden saavuttamiseksi. Lakiehdotukset lisäävät myös edellä mainittujen lakien yhdenmukaisuutta kulutustavaroiden ja kuluttajapalveluksien turvallisuudesta annetun lain ja uuden elintarvikelain kanssa.

Kemikaalilakiin ehdotettujen muutosten mukaan kemikaalilain valtakunnallisen valvontaohjelman laatimisesta vastaa sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskus. Tämä edellyttää valiokunnan käsityksen mukaan erityisen huomion kiinnittämistä tuotevalvontakeskuksen

ja Suomen ympäristökeskuksen välisen yhteistyön kehittämiseen, jotta myös ympäristöhaittojen ehkäiseminen tulee valvontaohjelmissa ja käytännön valvontatyössä riittävästi turvattua. Sosiaali- ja terveysvaliokunta viittaa myös ympäristövaliokunnan lausuntoon, jossa korostetaan mahdollisuutta nostaa valvonnan tasoa kuntien välisellä yhteistyöllä. Erityisen haasteen viranomaisten yhteistyölle kemikaalivalvonnassa asettaa valvontaohjelman ja kuntien valvontasuunnitelmien laatimisen ajoittuminen todennäköisesti osittain samaan aikaan EU:n uuden kemikaaliasetuksen toimeenpanon kanssa.

Valiokunta pitää esimerkiksi talousveden välityksellä leviävien epidemioiden ehkäisemisen kannalta tärkeänä talous- ja allasvesihygienian osaamisen kehittämistä ehdotetuilla osamistesteillä. Testien merkitys korostuu sen vuoksi, että Suomessa on varsin vähän laitostekniikkaan, talous- ja allasvesihygieniaan tai näiden vesien laatuun liittyvää ammattikoulu- tai ammattikorkeakoulutaseista koulutusta. Myös muuhun ympäristöterveydenhuollon koulutukseen tulee kiinnittää huomiota.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan ympäristöterveydenhuollon valtionrahoituksen uudistamistarpeita selvitetään parhaillaan. Valiokunta toteaa, että tällöin on syytä selvittää myös ehdotettujen maksujen viivästyskoron tarpeellisuutta.

Yksityiskohtaiset perustelut**1. Laki terveydensuojelulain muuttamisesta**

6 §. *Kunnan terveydensuojelutehtävät.* Valiokunta ehdottaa terveydensuojelulain 6 §:ään lailla 24/2006 lisätyn 2 momentin siirtämistä sellaiseen 6 §:n viidenneksi momentiksi.

20 b § (20 a §). *Talovesihygieeninen osaminen.* Valiokunta ehdottaa terveydensuojelulakiin lailla 24/2006 lisätyn 20 a §:n vuoksi lakiehdotuksen 20 a §:n muutettavaksi 20 b §:ksi.

50 §. *Maksut.* Lailla 24/2006 on terveydensuojelulakiin lisätty säännökset eräistä hakemusmenettelyistä. Valiokunta ehdottaa 50 §:n 2 momentin täsmentämistä siten, että pykälässä tarkoitettu maksu perittäisiin myös lakiin perustuvien hakemusten käsittelystä.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella sosiaali- ja terveystieteiden valiokunta ehdottaa,

että 2. ja 3. lakiehdotus hyväksytään muuttamattomina ja

että 1. lakiehdotus hyväksytään muutettuna seuraavasti:

Valiokunnan muutosehdotukset**1.****Laki****terveydensuojelulain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 19 päivänä elokuuta 1994 annetun terveydensuojelulain (763/1994) 5 ja 6 §, 7 §:n 1 momentti, 8 ja 47 §, 50 §:n 2 ja 3 momentti, 52 § sekä 56 §:n 3 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 6 § osaksi laissa 24/2006, 7 §:n 1 momentti ja 56 §:n 3 momentti laissa 777/1996, 50 §:n 2 momentti laissa 691/2001 ja 50 §:n 3 momentti mainitussa laissa 24/2006, sekä lisätään lakiin uusi 4 a, 20 b ja 28 a §, 57 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 720/2005, uusi 2 momentti sekä lakiin uusi 59 a § seuraavasti:

4 a ja 5 §
(Kuten HE)

7 ja 8 §
(Kuten HE)

6 §

20 b § (Uusi)
(Kuten HE:n 20 a §)

Kunnan terveydensuojelutehtävät

(1—4 mom. kuten HE)

Kunnan tehtävänä on myös huolehtia alueellaan tämän lain soveltamisalaan liittyvien Euroopan yhteisön asetusten noudattamisen valvonnasta. (Uusi)

28 a ja 47 §
(Kuten HE)

50 §

Maksut

tuksista ja näytteenotosta sekä tutkimuksista hyväksymänsä taksan mukainen maksu.
(3 mom. kuten HE)

Kunnan on perittävä toiminnanharjoittajalta tämän lain mukaisista käsittelemistään ilmoituksista, *hakemuksista*, 6 §:ssä tarkoitettuun kunnan valvontasuunnitelmaan sisältyvistä tarkas-

52, 56, 57 ja 59 a §
(Kuten HE)

Voimaantulosäännös
Kuten HE)

Helsingissä 16 päivänä helmikuuta 2006

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Valto Koski /sd	Juha Rehula /kesk
vpj.	Eero Akaan-Penttilä /kok	Osmo Soininvaara /vihr
jäs.	Sirpa Asko-Seljavaara /kok	Tapani Tölli /kesk
	Anne Holmlund /kok (osittain)	Raija Vahasalo /kok
	Pehr Löfv /r	Erkki Virtanen /vas
	Riikka Moilanen-Savolainen /kesk	Tuula Väättäinen /sd.
	Leena Rauhala /kd	

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Harri Sintonen.